

خلاصه ای سامانه مدیریت حادثه

Incident Management System در مرکز هدایت عملیات بحران EOC دانشگاه علوم پزشکی مشهد

کشور ما ایران از جمله کشورهایی است که همواره در معرض بروز حوادث و بلایای طبیعی مانند: زلزله، سیل و ... و حوادث غیرطبیعی (انسان ساخت) مانند حوادث ترافیکی، آتش سوزی، و میباشد.

اقدامات پیشگیرانه در راستای کاهش خسارات جانی و مالی ناشی از حوادث و بلایا، همواره مدنظر مسئولین بوده است. در این راستا، پیش‌بینی و ایجاد امکانات بهداشتی و درمانی مناسب باعث کاهش آسیب‌های روانی و جسمی و نیز کاهش مرگ و میر ناشی از حوادث و سوانح که از اهداف مهم نظام سلامت کشور می‌باشد، می‌گردد.

مرکز هدایت عملیات بحران EOC مکانی است که در آن کلیه ارکان یک سازمان گردیدگر آمده و با استفاده از کلیه منابع و استعدادهای آن سازمان نسبت به اقدام شایسته مبادرت ورزند. یک مرکز هدایت عملیات بحران EOC توانمند جایی است که بتواند کلیه استعدادهای خود را در دسترس داشته باشد تا بتواند با مشکلات و معضلات پیش آمده نسبت به استفاده یا تغییر آنها بتواند در کاهش یا حذف معضلات و مشکلات موثر واقع شود.

مفهوم واژگان و عبارات اختصاری به کار رفته در قانون مدیریت بحران کشور

الف - مخاطره: پدیده طبیعی یا کنش انسانی (به جز موارد نظامی — امنیتی و اجتماعی) که در صورت وقوع در محیط یا جامعه آسیب پذیر می‌تواند تبدیل به یک بحران و حادثه خسارت بار شود.

ب - بحران: از هم گسیختگی جدی عملکرد یک جامعه که ناشی از وقوع مخاطره است و منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی، اقتصادی یا زیست محیطی می‌شود، به طوری که مواجهه با آن فراتر از توانایی جامعه متأثر و دستگاههای مسؤول موضوع ماده (۲) این قانون باشد.

پ - آسیب پذیری: ضعف و کمبودهای مادی و غیرمادی شامل فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در جامعه است که باعث می‌شود وقوع مخاطرات منجر به بحران شود.

ت - خطر: مقدار یا اندازه خسارات انسانی و مادی احتمالی، در صورت وقوع یک مخاطره در جامعه آسیب پذیر است.

ث - مدیریت بحران: نظام حاکم بر راهبردها، رویکردها، برنامه‌ها و اقداماتی است که با هدف پیش‌بینی، پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ کارآمد و بازتوانی و بازسازی پس از وقوع حوادث و سوانح، به صورت چرخه‌ای صورت می‌گیرد.

ج - پیشگیری و کاهش خطر: به مجموعه تدبیر و اقداماتی گفته می‌شود که شامل شناسایی، شناخت و تحلیل مخاطرات، آسیب پذیری‌ها، الزام به کارگیری مدیریت کاهش خطر در تدوین برنامه و بودجه بخش‌های توسعه‌ای، تعیین راهبردها و اولویت‌های بخش‌های گوناگون، تدوین و اجرای برنامه‌های کاهش خطر حوادث و سوانح در کشور است.

چ - آمادگی: مجموعه تدبیر و اقداماتی است که ظرفیت جامعه و دستگاههای مسؤول را برای پاسخ مؤثر به حوادث و سوانح افزایش می‌دهد به طوری که خسارات انسانی و مادی ناشی از آن را به حداقل برساند.

ح - پاسخ: مجموعه فعالیت‌ها و اقداماتی است که با وقوع حادثه آغاز شده و شامل هشدار سریع، تخلیه، جستجو، نجات و امداد، تأمین امنیت و نظایر اینها، متناسب با ویژگی‌های هر بحران می‌باشد.

خ - بازسازی و بازتوانی: به مجموعه تدبیر و اقداماتی گفته می‌شود که برای ترمیم و بهبود خدمات و ساختارها، معیشت، توانمندی و شرایط زندگی جوامع متأثر از حوادث و سوانح انجام می‌شود؛ به نحوی که موجب ارتقای توانایی و ظرفیت آنها در جهت کاهش خطر حوادث آتی شود.

د - تاب آوری: به توانایی یک نظام یا جامعه در معرض مخاطرات، برای ایستادگی، تحمل و سازگاری در برابر حوادث و سوانح و بازتوانی و بازسازی مؤثر و به موقع جامعه آسیب دیده گفته می شود.

ذ- شرایط اضطراری: وضعیتی است که در پی وقوع مخاطرات و قریب الوقوع بودن حادثه یا بعد از وقوع آن ایجاد می شود و نیاز به اقدامات فوق العاده برای پاسخ دارد.

آمایش سرزمهینی در حوزه سلامت

در راستای مدیریت مبتنی بر هدف، مدیریت منابع، تدوین ساختار سطح بندی مراکز پاسخ، تدوین برنامه های فرماندهی واحد، تدوین مفاهیم مشترک در سطوح مختلف، مدیریت اطلاعات و همچنین مراکز فرماندهی مشخص، نسبت به تعیین ۱۰ قطب آمایشی جهت ارائه برنامه پاسخ مناسب اقدام گردید.

- تهران: تهران، بهشتی، ایران، بقیه الله، شاهد، ارتش، علوم بهزیستی، اورژانس تهران
- شمال شرق: مشهد، بیرون، بجنورد، تربت حیدریه، سبزوار، گناباد، نیشابور، اسفراین، تربت جام
- جنوب شرق: کرمان، زاهدان، رفسنجان، جیرفت، زابل، بم، ایرانشهر، سیرجان
- مرکز: اصفهان، یزد، کاشان، شهرکرد
- شمال مرکز: زنجان، اراک، قزوین، قم، البرز، ساوه
- جنوب: شیراز، جهرم، فسا، بندرعباس، بوشهر، یاسوج، گراش، لارستان
- جنوب غرب: اهواز، لرستان، دزفول، بهبهان، آبادان
- غرب: کرمانشاه، همدان، کردستان، ایلام، اسدآباد
- شمال غرب: تبریز، ارومیه، اردبیل، مراغه، سراب، خوی
- شمال: مازندران، گیلان، بابل، گلستان، سمنان، شاهرود

مرکز هدایت عملیات بحران EOC در شرایط عادی اقدامات ذیل را بایستی انجام دهد:

تجهیز مراکز هدایت عملیات بحران به آخرین تکنولوژی مدیریت بحران

بررسی دورهای عملکرد تجهیزات جهت استفاده مؤثر در زمان بحران

تعیین نیروهای ثابت و پاسخگو جهت مدیریت بحران

تعیین نیروهای عملیاتی در زمان مدیریت بحران

مانیتورینگ وضعیت های جوی

مانیتورینگ سایت های مرتبط با زمین لرزه و بلایای طبیعی

پیگیری اخبار مربوط به حوادث انسان ساز

انجام چک لیستهای دوره ای کلیه تجهیزات EOC

پایش و مانیتورینگ فعالیت مراکز هدایت عملیات بحران میدانی و منطقه ای و ملی

انجام مانورهای میدانی و دورمیزی و.....

پایش مسیرهای دسترسی

مرور حوادث و بلایای گذشته و بررسی نقاط ضعف و قوت، چالشها و تهدیدها

تهیه و به روزرسانی Disaster Plan

تهیه و به روز رسانی Chart Map یا Action Plan

حوادث ویژه قابل گزارش به EOC

حوادث ترافیکی با تعداد مجرح بیش از ۴ نفر

حوادث ترافیکی با تعداد فوتی بیش از ۲ نفر

حوادث ترافیکی با ترکیبی از موارد فوق

هرگونه تحسن و تجمع

موارد مربوط به اغتشاشات

حوادث هوایی اعم از سقوط یا سانحه هواپیما و بالگرد

موارد مربوط به تیراندازی اعم از مجرح یا فوتی

مسومومیت گروهی از ۴ نفر به بالا

آلودگی های آب و هوا

موارد مربوط به حوادث غیر مترقبه سیل / زلزله

خدکشی حتی یک مورد

موارد فوت مشکوک

حوادث تروریستی

حوادث گروگانگیری

حوادث مربوط به اماكن خاص

موارد فوت یا جراحت افراد شاخص در استان

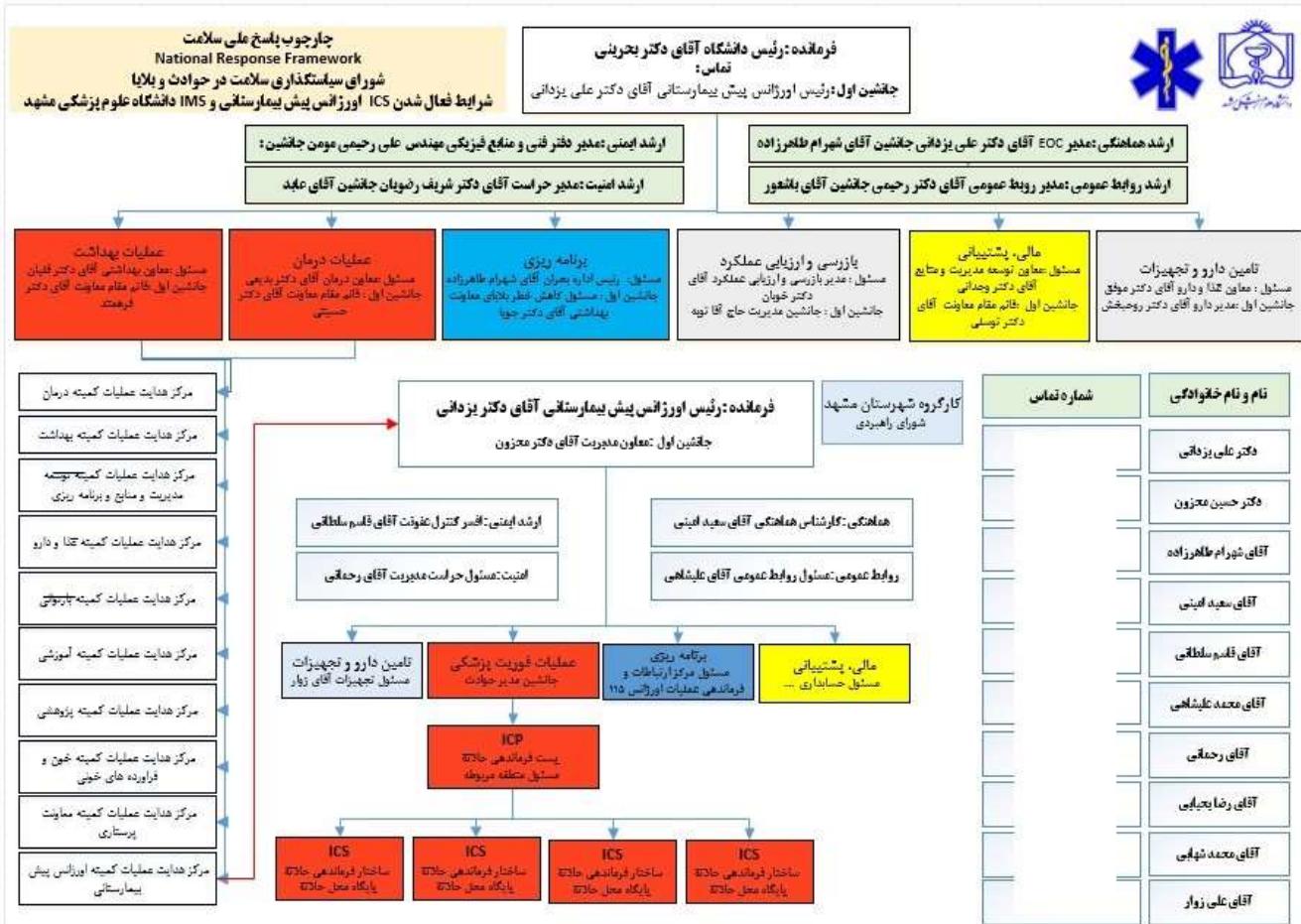
حوادث مربوط به مواد خطرناک اعم از واژگونی یا سانحه وسائل نقلیه حمل کننده مواد خطرناک یا حوادث مربوط به کارخانجات و مخازن نگهداری مواد خطرناک

حادثه ترافیکی زنجیره ای اعم از وجود یا عدم وجود مجرح یا فوتی

حادثه بهداشتی محیطی یا شغلی که حوزه سلامت را درگیر کرده است

غرق شدگی در شش ماهه اول و مسمومیت با منوکسید کربن در شش ماهه دوم سال

شرح وظایف کمیته اورژانس پیش بیمارستانی

کارکردهای اختصاصی اورژانس پیش بیمارستانی در برنامه پاسخ نظام سلامت به حوادث و بلایا

S1-1 : ارزیابی سریع پیش بیمارستانی

واحد مسؤول: مرکز ارتباطات اورژانس پیش بیمارستانی با مسئولیت مدیر عملیات کشیک

واحد همکار: مرکز هدایت عملیات بحران دانشگاه علوم پزشکی خراسان رضوی (EOC) و شبکه‌ها

شرح وظایف واحد مسؤول:

- تعیین محل دقیق جغرافیایی، زمان، شدت، راههای دسترسی، نوع و گستردگی آن از طریق تماس مکرر با افراد حاضر در صحنه که با اورژانس پیش بیمارستانی تماس گرفته اند.
- درخواست انجام ارزیابی سریع توسط اعزام نزدیکترین کد به محل حادثه. با توجه به تعدد و پراکندگی پایگاه‌های سطح استان پتانسیل خوبی موجود است.
- اعزام بالگرد، موتورلانس یا آمبولانس با توجه به مسافت یا شرایط پیش آمده
- تبادل اطلاعات با EOC دانشگاه و سایر سازمان‌های امدادی از طریق بیسیم مشترک بحران
- بررسی اینمی محل حادثه با توجه به اطلاعات دریافتی
- بررسی امکانات، تجهیزات و منابع انسانی با توجه به شدت و نوع حادثه
- پر کردن چک لیست و فرم‌های موجود و گزارش آن به EOC

درس آموخته: استفاده از کلمه مدیریت کدن صحنه تا نیروهای امدادی برسند. در اغلب موارد توسط تماس گیرندگان با اورژانس پیش بیمارستانی استقبال شده و نتیجه مطلوبی کسب شده است.

شرح وظایف واحد همکار:

- تبادل اطلاعات دریافتی از سازمان های همکار جهت بررسی وضعیت حادثه
- هماهنگی های برون سازمانی از طریق مدیریت بحران و کارگروه ۱۴ گانه و درون سازمانی از طریق شورای سیاستگذاری سلامت در حوادث و بلایا
- تامین امکانات و تجهیزات در خواستی اورژانس پیش بیمارستانی از سازمان های همکار و پشتیبان یا از طریق سوله بحران معاونت های دانشگاه و سوله بحران و آمادگاه EOC

۲- S1-۱: اعزام تیم های عملیاتی پیش بیمارستانی

واحد مسؤول: دیسپچ مرکزی اورژانس پیش بیمارستانی

واحد همکار: مرکز هدایت عملیات بحران دانشگاه (EOC)

شرح وظایف واحد مسؤول:

- تصمیم گیری در جهت اعزام و تشخیص تعداد و نوع آمبولانس طبق اطلاعات کسب شده از تماس گیرندگان و ارزیابی سریع توسط همکاران حاضر در صحنه
- هدایت مدام آمبولانس ها و سایر تیم های عملیاتی با توجه به اطلاعات در دسترس از مرکز هدایت بحران دانشگاه
- ارتباط مدام با کارکنان تعیین شده به عنوان فرمانده، افسر تریاژ و افسر انتقال
- تهیه گزارش انجام شده و ارائه آن به EOC

شرح وظایف واحد همکار:

- انجام هماهنگی های لازم با دیگر واحد ها و سازمان ها

- قراردادن اطلاعات MCMC در اختیار دیسپچ مرکزی و بلعکس

۳- S1-۲: فرماندهی صحنه:

واحد مسؤول: مسئول عملیات اورژانس پیش بیمارستانی (مدیر جانشین)

واحد همکار: ۱۲۵، ۱۱۰، ۱۱۲، مدیریت بحران و شرکت پخش فرآورده های نفتی

شرح وظایف واحد مسؤول:

- اولین کد عملیاتی که به صحنه میرسد از طرف مسئول عملیات و از طریق تلفن یا بیسیم به عنوان فرمانده صحنه به کلیه کدهای عملیاتی دیگر معرفی می شود.
- پس از هماهنگی لازم در ساعت اولیه، مسئول عملیات با دو تا از تکنسین های با تجربه و توسط خودروی عملیاتی مجهز به امکانات و تجهیزات تریاژ و AMP که در اختیار دارند در اسرع وقت در صحنه حاضر شده و ضمن گرفتن شرح حال از فرمانده سابق با پوشین فرم مناسب و معرفی خود به عنوان نماینده اورژانس پیش بیمارستانی به کلیه سازمان های دیگر فعالیت خود را شروع می کند.
- مشخص کردن افسر تریاژ و افسر انتقال
- ایجاد AMP با توجه به وسعت حادثه
- مشخص کردن محل ICP با کمک سازمان های امدادی حاضر در صحنه
- مشخص کردن محل آمادگاه (داشتن یک خودرو به عنوان آمادگاه محرک)
- تدوین IAP با مشورت EOC و سازمان های امدادی حاضر در صحنه
- مشخص کردن محل فرود بالگرد و پارک آمبولانس ها
- ارتباط فعال با EOC و دیسپچ مرکزی
- ناظرت بر عملکرد نیروهای عملیاتی پیش بیمارستانی حاضر در صحنه
- مشخص کردن محل بربایی بیمارستان صحرایی (Field Hospital) در صورت نیاز

شرح وظایف واحد همکار:

- برقراری امنیت و اینمنی صحنه طبق تفاهem نامه ها و اسناد بالادستی
- مشخص کردن مناطق داغ، گرم و سرد
- تبادل اطلاعات در خصوص وضعیت حادثه و برنامه ها
- در اختیار گذاشتن تجهیزات محافظت شخصی PPE برای کارکنان عملیاتی حاضر در صحنه

۵-۱: ارایه خدمات درمانی پیش بیمارستانی

واحد مسؤول: واحد عملیات اورژانس پیش بیمارستانی

واحد همکار: معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی خراسان رضوی

شرح وظایف واحد مسؤول:

- ۱- حضور در AMP و انجام اقدامات درمانی بر اساس کارت تریاژ یا رنگ مشخص شده (ربان یا چسب رنگی) مصدومین که تو سط افسر تریاژ مشخص شده است.
- ۲- باز کردن راه هوایی بوسیله پوزیشن مناسب، ایروی، لوله تراشه و لارنگوسکوب یا ویدیو لارنگوسکوب
- ۳- کنترل خونریزی با پاسمنان فشاری یا تورنیکت
- ۴- ثابت سازی مصدوم بوسیله آتل مناسب اندام ها، کلارگردن، لانگ بک برد، اسکوب، ایموبیلایزر، شورت بک برد یا کمریند عنکبوتی
- ۵- مانیتورینگ مصدوم بوسیله پالس اکسیمتر (گرفتن EKG و spo₂)
- ۶- اقدامات احیاء پیشرفته و دادن شوک در صورت نیاز بوسیله DC شوک یا AED
- ۷- تزریق دارو در صورت نیاز با مشورت پزشک موجود در دیسپچ مرکزی
- ۸- تریاژ مجدد مصدوم در داخل آمبولانس
- ۹- ارتباط موثر با مصدوم و توضیح دادن شرایط موجود و اقدامات انجام شده
- ۱۰- انتخاب وسیله مناسب برای انتقال با هماهنگی افسر تریاژ
- ۱۱- ارتباط با دیسپچ مرکزی جهت انتخاب بیمارستان مناسب
- ۱۲- ارتباط و هماهنگ بودن با فرمانده عملیات
- ۱۳- استفاده مناسب از آلام و آژیر و رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی
- ۱۴- پایش وضعیت مصدوم داخل آمبولانس در حین انتقال
- ۱۵- پر کردن صحیح فرم ماموریت طبق دستورالعمل مرکز و مهر کردن برگه ماموریت و کارت تریاژ توسط پزشک اورژانس
- ۱۶- نگهداری اموال مصدوم و ثبت آن در کارت تریاژ و تحويل آن به واحد پذیرش یا واحد انتظامات بیمارستان
- ۱۷- رعایت اصول تحويل مصدوم به اورژانس بیمارستان
- ۱۸- اعلام پایان ماموریت به دیسپچ مرکزی
- ۱۹- آماده کردن آمبولانس و برگشتن به محل حادثه در صورت نیاز

شرح وظایف واحد همکار:

- تامین پرسنل درمانی وغیر درمانی مورد نیاز
- تامین آمبولانس، تجهیزات و داروی مورد نیاز

۵-۲: هدایت عملیات بحران

واحد مسؤول: مرکز هدایت عملیات بحران دانشگاه علوم پزشکی خراسان رضوی EOP

واحد همکار: ستاد هدایت، دیسپچ مرکزی، واحد عملیات اورژانس پیش بیمارستانی

شرح وظایف واحد مسؤول:

- ۱- اعلام هشدار اولیه به ICS واحدها طبق سطح حادثه
- ۲- فراخوان نیروهای آنکال در صورت نیاز به صورت آبشاری با سامانه پیامک یا خطوط ارتباطی موجود در EOC
- ۳- هماهنگی در اعزام تیم ارزیاب و در اختیار قرار دادن وسیله نقلیه و تجهیزات لازم
- ۴- اعلام برنامه IAP با مشورت کارشناسان مستقر در EOC و مشورت فرمانده عملیات
- ۵- نظارت بر توزیع مناسب مصدومین بین بیمارستان‌ها بر اساس ظرفیت آنها از طریق ستاد هدایت یا مانیتورینگ MCMC موجود در EOC
- ۶- ارتباط مستمر با فرمانده صحنه و پایش عملکرد واحدها
- ۷- تامین نیروی انسانی، تجهیزات و امکانات لازم
- ۸- اعلام اتمام شرایط اضطراری و بازگشت به شرایط عادی

شرح وظایف واحد همکار:

- ۱- تبادل اطلاعات به طور مداوم با EOC
- ۲- مشارکت در تهیه تجهیزات لازم
- ۳- برقراری ارتباط موثر بین واحد‌های عملیاتی

S1-۶: توزیع مصدومین

واحد مسؤول: ستاد هدایت و اطلاع رسانی امور درمان

واحد همکار: دیسپچ مرکزی اورژانس پیش بیمارستانی و کلیه بیمارستان‌های سطح استان (خصوصی و دولتی)

شرح وظایف واحد مسؤول:

- ۱- اعلام هشدار اولیه و آماده باش به همه مراکز درمانی و بیمارستان‌ها
- ۲- نظارت بر توزیع مصدومین بین بیمارستان‌ها
- ۳- تهیه آمار و لیست مصدومین و پیگیری وضعیت آنها
- ۴- پایش وضعیت بیمارستان‌ها از طریق بازدید کارشناسان یا MCMC
- ۵- رسیدگی به شکایات مصدومین
- ۶- ارتباط مستمر با بیمارستان‌ها، اورژانس پیش بیمارستانی و EOC
- ۷- اعلام کمبود تجهیزات و منابع انسانی بیمارستان‌ها به EOC
- ۸- اعلام بازگشت به شرایط عادی بیمارستان‌ها
- ۹- دریافت و ارزیابی گزارش نهایی عملکرد بیمارستان‌ها

شرح وظایف واحد همکار:

- ۱- تبادل اطلاعات به صورت مداوم
- ۲- بیمارستان‌ها باید ظرفیت خالی خود را به ستاد هدایت اعلام بکند.
- ۳- اورژانس پیش بیمارستانی باید تعداد مصدومین و زمان رسیدن آمبولانس‌ها به ستاد هدایت اعلام بکند.
- ۴- همکاری در جهت تهیه امکانات و تجهیزات لازم

S1-۷: جستجو و نجات ابتدایی پزشکی

واحد مسؤول: مرکز عملیات اورژانس پیش بیمارستانی

واحد همکار: مرکز هدایت عملیات بحران دانشگاه علوم پزشکی خراسان رضوی EOC

شرح وظایف واحد مسؤول:

<p>- ارزیابی صحنه (خوب نگاه کردن و خوب دیدن) به لحاظ وجود مواد یا شرایط خطرناک یا مخاطرات طبیعی</p> <p>- رعایت اصول ایمنی برای کارکنان و مصدومین و مشخص کردن منطقه داغ، گرم و سرد</p> <p>- بررسی دقیق منطقه به منظور یافتن مصدومین/ افراد و دستیابی به افراد گم شده و استفاده و مشارکت دادن افراد بومی</p> <p>- علامت گذاری مناطقی که جستجو در آنها انجام شده و یا در حال انجام است</p> <p>- نجات مصدومین/ افراد بر اساس دستورالعمل ها</p> <p>- انجام تربیاز ابتدایی و اقدامات حیاتی (باز کردن راه هوایی - جلوگیری از خونریزی فعال و...)</p> <p>- انتقال صحیح مصدومین/ افراد به منطقه تجمع (با استفاده از لانگ بک برد- چپر استریچر - برانکارد)</p>	<p>ارتباط فعال با فرمانده عملیات</p>
شرح وظایف واحد همکار	
<p>۱- تبادل اطلاعات در خصوص نوع حادثه و وضعیت ایمنی و امنیت منطقه و گرفتن راهنمایی های لازم</p> <p>۲- نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل های ایمنی توسط پرسنل</p>	

